

Cattleya dowiana (Bateman & Rchb.f.)

Bert Van Zuylen – Patrick Mannens

Planten van deze soort, in de volksmond 'De Guaria de Turrialba' ofwel 'De Guaria Reina', produceren meestal 2-3 bloemen, hoewel er ook wel tot zeven stuks gevormd kunnen worden. Ze zijn 13-18 cm. in doorsnee. De sepalen en de twee keer zo brede petalen zijn Nanking-geel.

Tegenwoordig zal die term niet zoveel meer betekenen, maar vroeger bevatte ze een onmiddellijke verwantschap met een Chinees ruw-zijde fabrikaat van een heel speciale kleur. De petalen zijn vaak gevlekt aan de basis en langs de randen en bedekt met een karmozijnrode gloed aan de onderkanten. De grote, brede lip is van een fluwelen karmozijnrood-paars, geaderd met goud. De planten bloeien voor het eind van de zomer of in de vroege herfst. *Cattleya dowiana* verlangt meer warmte dan de meeste andere *Cattleya's* en wil ook graag veel vochtigheid in de lente en de zomer en aanzienlijk minder in de winter. Ook verlangt ze overvloedig licht en zodoende groeit ze het liefst vlakbij het glas.

De soort werd voor het eerst ontdekt door Warscewicz in Costa Rica rond 1850. De planten die naar de heren Low & Co. in Engeland werd gezonden, stierven en gedroogde exemplaren die naar Reichenbach in Duitsland werden gezonden, arriveerden daar nooit. Daardoor ontstond er aanzienlijk twijfel over het feit of deze prachtige planten, zoals ze werden beschreven door de verzamelaars, wel zouden bestaan. Warscewicz vroeg op dat moment of de planten vernoemd konden worden naar Mrs. Lawrence uit Ealing, Engeland, een liberaal patrones onder de kwekers en verzamelaars. Bateman was zich hiervan niet bewust toen hij de soort beschreef als *Cattleya dowiana* in de *Gardeners' Chronicle* enkele jaren later. Niettemin werd ze in 1885 toch *Cattleya lawrenceana* genoemd, maar dan ter ere van Sir Trevor Lawrence. Mr. Lager verwijst naar deze soort als *Cattleya occeus*, maar ik kan nergens de origine van die naam vinden en dus ook niet de status die daaraan ontleend mag worden.

De soort werd herontdekt in 1865 door Mr. Acre, een lokale bioloog, die planten verzamelde in Costa Rica voor George Ure-Skinner. Ure-Skinner verzocht om de plant te vernoemen naar Kapitein J. M. Dow van de Amerikaanse Pakket Dienst, de man die de plant vervoerde naar Engeland. Veitch & Sons verkregen ook enkele exemplaren en bij hen bloeiden ze voor het eerst in 1865.

De natuurlijke vindplaats zou zich beperken tot een gebied op de westelijke hellingen van het centrale bergmassief waar de planten tegenwoordig schaars zijn geworden. Mr. Horich beschreef het gebied en zijn hoge regenwouden in detail. Mr. Standley meldde dat ze in hooggelegen bossen groeide die de grote vlaktes van Santa Clara en San Carlos bedekten: "alle takken van de bomen zitten zo hoog dat men zich geen idee kan vormen van het soort gebladerte." Een groot aantal kleurvariëteiten werd beschreven in de vroegere collecties en afgebeeld in oude boeken met kleurplaten, maar ze bestaan niet meer.

Er is nauwelijks een betere soort voor orchideeënkwekers die de originele soorten kweken en als er naar gezocht zou worden, moeten bepaalde patronen toch weer kunnen opduiken. Variëteit "Rosita" bijvoorbeeld, had romig witte sepalen doorweven met paars en roze-paarse petalen doorweven met geel. Mr. Horich heeft een plant ontdekt met deze zeldzame kleurcombinatie en heeft ze gecloond. Mr. Armacost and Royston (Stewart's) kweekten onlangs nog *Cattleya dowiana* uit zaad dat Mr. Horich verzamelde in Costa Rica, een memorabele stap die navolging verdient bij andere soorten.

De vroegere orchideeënkwekers moeten de gele *Cattleya's* onweerstaanbaar hebben gevonden. Toen Sander's List of Orchids in 1946 verscheen waren er al 400 kruisingen gemaakt en geregistreerd, bijna twee keer zoveel als van welke andere soort dan ook. Mr. Sander maakte echter geen onderscheid tussen *Cattleya dowiana* en *Cattleya aurea*, zodat we niet zeker kunnen zijn van exacte getallen, hoewel de planten van *Cattleya dowiana* over het algemeen eerder in cultuur waren als die van *Cattleya aurea*. Niettemin is het veilig om te zeggen dat geel altijd sterker is dan paars!!

Als er meer zaailingen worden gekweekt in cultuur, zorgt dat er ook voor dat er gemakkelijker te kweken planten komen als de zeldzame wilde planten. In elk geval zijn in het wild verzamelde planten tegenwoordig niet te koop, zodat we het moeten doen met zelfbestoven planten. Maar eigenlijk moesten we allemaal deze veeleisende planten leren kweken, met hun vraag naar licht, vochtigheid en warmte. Het is dus een typische éénbladige soort, die zich erg gemakkelijk laat kweken.

Verspreiding:

Soort uit Costa Rica, Panama en Colombia

Bibliografie:

- *Field guide to the orchids of Costa Rica and Panama*, by Robert L. Dressler; ISBN 0-8014-8139-2
- *Manual of Orchids*, The New RHS dictionary, door Joyce Stewart, KEW, 1992, ISBN 0-88192-334-6
- *The Illustrated Encyclopedia of Orchids*, door Alec Pridgeon, 1992, ISBN 0-7472-0635-x
- *Botanica's Orchids*, Laurel Glenn Publishinh, 2002, ISBN 1-57145-721-6
- *Native Colombian Orchids-Volume 1*, van de Colombian Orchids Society, 1990, ISBN 958-638-024-7

Copyright © 2008 P & P Orchids /O.V.V., alle rechten voorbehouden.

